

**TỔ CHỨC DẠY HỌC PHẦN VĂN HỌC ĐỊA PHƯƠNG TỈNH BẠC LIÊU
THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO HỌC SINH
(LỚP 6 VÀ LỚP 10) THEO QUY ĐỊNH CỦA CHƯƠNG TRÌNH
GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018**

**ORGANIZING THE TEACHING OF LOCAL LITERATURE OF BAC LIEU
PROVINCE THROUGH EXPERIENTIAL ACTIVITIES TO STUDENTS
(GRADES 6 AND 10) UNDER THE PROVISIONS OF THE GENERAL
EDUCATION PROGRAM 2018**

Nguyễn Phước Hoàng*

Trường Đại học Bạc Liêu
*nphoang@blu.edu.vn

Ngày nhận bài:

28/09/2024

Ngày chấp nhận đăng:

19/12/2024

Keywords: Local literature, folklore, experience, organization, activities.

ABSTRACT

Local literature is understood as the literary compositions of a particular region, including folklore and written literature reflecting the cultural and spiritual life of the community with their own and unique identity with the specific characteristics of that region or locality. Local literature has its own characteristics with outstanding features that contribute to enrich the national literature. Therefore, according to the 2018 General Education Program, students need to have an understanding of this kind of literature. On the basis of the demand for learning about the Local Literature of Bac Lieu province in grades 6 and 10 with the Local Education Materials of Bac Lieu province as required by the General Education Program 2018, this article proposes to organize the teaching of the Local Literature of Bac Lieu province through experiential activities to help students learn this literary knowledge effectively.

TÓM TẮT

Văn học địa phương được hiểu là những sáng tác văn học của khu vực, của vùng miền, bao gồm văn học dân gian và văn học viết nhằm phản ánh đời sống văn hóa tinh thần của cộng đồng dân cư ở một địa bàn cư trú nhất định và mang bản sắc riêng, độc đáo, có tính chất đặc thù của vùng, miền, địa phương đó. Văn học địa phương có những đặc điểm riêng với những nét nổi bật góp cho nền văn học nước nhà càng thêm phong phú và đầy hương sắc. Vì thế, theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, học sinh cần được hiểu biết về bộ phận văn học này. Trên cơ sở tìm hiểu phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 6 và lớp 10 trong Tài liệu Giáo dục địa phương tỉnh Bạc Liêu theo yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, bài viết đã đề xuất việc tổ chức dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu thông qua hoạt động trải nghiệm nhằm giúp cho học sinh tiếp nhận và học tập bộ phận văn học này đạt được hiệu quả.

Từ khóa: Văn học địa phương, văn học dân gian, trải nghiệm, tổ chức, hoạt động.

1. Giới thiệu

Bạc Liêu là tỉnh nhỏ thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long, nằm ở cuối vùng trời Tổ quốc. Vùng đất này được lưu dân tứ xứ tìm đến khai phá, lập nghiệp khá muộn so với các tỉnh khác trong khu vực. Nơi đây không chỉ được mọi người biết đến là vùng đất phì nhiêu, trù phú và đã tạo nên danh tiếng về chàng công tử Bạc Liêu lãng tử, phóng khoáng mà còn là nơi sản sinh ra nhiều những di sản văn hóa tinh thần hết sức độc đáo, phong phú, trong đó có văn học địa phương nói chung, văn học dân gian nói riêng.

Chương trình Giáo dục phổ thông được áp dụng từ năm 2018, ngoài nội dung giáo dục chung, Chương trình còn quy định nội dung Giáo dục địa phương, trong đó có văn học địa phương đưa vào giảng dạy nhằm giúp cho học sinh (HS) hiểu biết thêm đặc điểm vùng miền, đời sống tinh thần của người dân, nơi các em đang sinh sống.

Văn học địa phương được hiểu là những sáng tác ở khu vực, vùng miền tạo nên dòng văn học và là một bộ phận của nền văn học nước nhà. Văn học địa phương bao gồm văn học dân gian và văn học viết, trong đó có đầy đủ các thể loại nhằm phản ánh đời sống văn hóa tinh thần của cộng đồng dân cư ở một địa bàn cư trú nhất định và mang bản sắc riêng, độc đáo, có tính chất đặc thù của vùng, miền, địa phương đó. Văn học địa phương góp phần làm cho văn học nước nhà thêm phong phú và đa hương sắc.

Theo Nghị quyết số 29 của Đảng Cộng sản Việt Nam, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (2013), Nghị quyết số 88 của khóa XIII (2014) và Quyết định số 404 của Chính phủ (2015) đều yêu cầu xây dựng Chương trình giáo dục mở, phù hợp với xu thế quốc tế và đáp ứng yêu cầu của bản thân theo định hướng phát triển năng lực. Do đó, việc tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực thì hoạt động trải nghiệm là phù hợp.

Có thể hiểu, hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là “hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho HS tiếp

cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi,...” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018).

Trên thế giới, mô hình dạy học trải nghiệm đã được các nhà nghiên cứu đề cập đến từ thế kỷ XIX, tiêu biểu là tác giả John Dewey (2012) với quan niệm “*học qua làm, học bắt đầu từ làm*”. Đến năm 1971, lý thuyết “*Học tập trải nghiệm*” của D. Kolb (1984) chính thức được công bố lần đầu tiên với tư cách là một lý thuyết tương đối toàn diện về một phương thức học tập tích lũy, chuyên hóa kinh nghiệm. Đến nay, lý thuyết “*Học tập trải nghiệm*” của D. Kolb đã được ứng dụng rộng rãi trên nhiều lĩnh vực ở nhiều quốc gia có nền giáo dục tiên tiến trên thế giới, đồng thời được xem như triết lý giáo dục của nhiều quốc gia và đang tiếp tục phát triển trong thời đại mới hiện nay.

Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể 2018, quy định “*hoạt động trải nghiệm (cấp tiểu học) và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp (cấp trung học cơ sở và cấp trung học phổ thông) là hoạt động giáo dục bắt buộc được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12.*” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018). Do đó, các nhà nghiên cứu, nhà sư phạm ở Việt Nam đã tập trung khai thác các vấn đề tổ chức hoạt động trải nghiệm trong nhà trường phổ thông như Nguyễn Thị Liên và nnk (2016) đã đề xuất trang bị cho đội ngũ giáo viên (GV) phổ thông những kiến thức, kỹ năng cơ bản nhất về hoạt động trải nghiệm sáng tạo. Hay, Đào Thị Ngọc Minh và Nguyễn Thị Hằng (2018) nghiên cứu về một số các mô hình học tập trải nghiệm và đưa ra một số các lý thuyết học tập trải nghiệm như các đặc điểm của học tập trải nghiệm, chu trình học tập trải nghiệm. Hoặc tác giả Nguyễn An Ninh (2016) còn quan tâm đến vấn đề phát triển năng lực cho học sinh qua hoạt động trải nghiệm nhằm hỗ trợ cho HS hoàn thiện kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp, làm tăng sự tự tin, trách nhiệm bản thân, tình đoàn kết, yêu thương và khả năng khám phá đặc thù từng môn học. Tác giả Nguyễn Thị Liên (2016)

cũng quan tâm đến việc tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho HS trong nhà trường phổ thông. Bên cạnh đó, tác giả Huỳnh Ngọc Phố Châu (2019) quan tâm đến việc quản lý hoạt động trải nghiệm cho HS các trường trung học phổ thông tìm hiểu về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho HS các trường trung học phổ thông. Tác giả Nguyễn Thu Hương (2018) thì đề xuất quản lý hoạt động trải nghiệm ở trường trung học cơ sở theo định hướng đổi mới giáo dục. Tác giả Phạm Thị Kim Chung (2018) đi sâu tìm hiểu thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh Trường Trung học cơ sở huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng,... Riêng hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Ngữ văn cho HS các trường phổ thông thì tác giả Nguyễn Thị Hồng Nhung (2017) đề cập đến vai trò của hoạt động trải nghiệm đối với việc dạy học Ngữ văn ở trường trung học cơ sở. Hay, tác giả Phan Huy Chú (2019) nghiên cứu về hoạt động trải nghiệm của HS trong dạy học Ngữ văn Trường Trung học phổ thông,... Đặc biệt, hoạt động trải nghiệm đối với dạy học văn học địa phương, tác giả Khánh Hà (2012) có bài *Tăng tính trải nghiệm trong môn Giáo dục địa phương* nhằm tổ chức cho HS tìm hiểu phong tục, tập quán của các dân tộc và những giá trị văn hóa tiêu biểu; tìm hiểu về thiên nhiên, các danh lam, di tích, các làng nghề, mô hình sản xuất nơi các em đang sống nhằm tích cực hóa hoạt động học tập... từ đó góp phần phát triển phẩm chất, năng lực của người học. Hai tác giả Lê Trà My và Đỗ Thị Bích Thủy (2018), xuất phát từ mục tiêu của Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn, trong đó có phần Văn học địa phương nên đã tìm hiểu *Vấn đề giảng dạy văn học địa phương trong nhà trường phổ thông* để đề xuất những cách thức giảng dạy phần Văn học địa phương ở trường phổ thông,...

Có thể khẳng định, việc dạy học môn Ngữ văn nói chung, phần Văn học địa phương nói riêng gắn liền với hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là một trong những phương pháp, hình thức tổ chức dạy học theo hướng đổi mới nhằm góp phần hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất HS trong nhà trường phổ thông hiện nay.

Yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, việc tổ chức hoạt động trải nghiệm phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu cho HS lớp 6 chủ yếu tập trung vào các nội dung: Hoạt động xây dựng cộng đồng; Giới thiệu được một số truyền thống của địa phương và hoạt động hướng tới tự nhiên; Thể hiện được cảm xúc, hứng thú với khám phá cảnh quan thiên nhiên. Còn đối với HS lớp 10, hoạt động trải nghiệm tập trung vào các hoạt động tìm hiểu và bảo tồn cảnh quan thiên nhiên:

- Nhận ra ý nghĩa của cảnh quan thiên nhiên đối với trạng thái cảm xúc của bản thân.

- Chủ động, tích cực thực hiện việc bảo tồn cảnh quan thiên nhiên, quảng bá hình ảnh cảnh quan thiên nhiên và kêu gọi mọi người cùng thực hiện.

- Đánh giá được thực trạng bảo tồn danh lam thắng cảnh của cộng đồng dân cư tại địa phương.

Tuy nhiên, hiện tại, các trường phổ thông ở Bạc Liêu chưa tổ chức thực hiện dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu thông qua hoạt động trải nghiệm cho HS lớp 6 và lớp 10. Do đó, đây là vấn đề cần được quan tâm nhằm mang lại chất lượng dạy học, đáp ứng theo quy định của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

2. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện bài viết này, người viết thu thập các tài liệu có liên quan Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, các tài liệu về hoạt động dạy học trải nghiệm, trải nghiệm môn Ngữ văn, trải nghiệm văn học địa phương và Tài liệu Giáo dục địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 do Ủy Ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu, Sở Giáo dục ban hành.

Đồng thời, phỏng vấn GV một số trường phổ thông trên địa bàn thành phố Bạc Liêu về phương pháp dạy học Tài liệu giáo dục địa phương cho HS, cũng như việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10. Từ đó đề xuất giải pháp tổ chức dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu thông qua hoạt động trải nghiệm cho HS lớp 6 và lớp 10.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10

3.1.1. Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu lớp 6

Trong Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu lớp 6 được phân bố như sau: Phần Kiến thức mới gồm: Bài 1. *Khái quát về truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu* nhằm nêu lên khái niệm về truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu, nội dung, nghệ thuật và lấy một số ví dụ về truyện dân gian tiêu biểu ở tỉnh Bạc Liêu. Ở bài 2. *Tìm hiểu truyện dân gian ở Bạc Liêu* thì giới thiệu truyện: *Tích mộ Thị Hương*. Câu chuyện kể về cô gái tên là Thị Hương bị cọp dữ vồ. Dân làng không thể nào giết được cọp dữ nên treo bảng cầu người có tài đến giúp. Một ngày kia có hai cha con cô gái đến để diệt cọp dữ. Cuộc chiến xảy ra ác liệt và cuối cùng cô gái cũng giết được cọp mang lại niềm vui cho dân làng. Qua câu chuyện, tác giả dân gian phản ánh cuộc sống lưu dân ở vùng đất Bạc Liêu vào những buổi đầu khai phá còn hoang sơ, hoang vắng. Họ phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thử thách đến từ thiên nhiên nơi “rừng thiêng nước độc”, trong đó có nạn thú dữ. Do đó, việc giết cọp dữ bảo vệ cuộc sống bình yên cho dân làng là nhằm ngợi ca ý chí, tài năng của lưu dân trong việc đối chọi với thiên nhiên khắc nghiệt để làm chủ vùng đất mới. Hơn nữa, việc giết cọp dữ của hai cha con của cô gái mà không cần báo đáp của dân làng: “Ông lão và cô gái lặng lẽ lên thuyền ra đi” cho thấy tinh thần trọng nghĩa của lưu dân lúc bấy giờ “Kiến ngãi bất vi vô dụng dã”.

Còn Phần Vận dụng nhằm giúp HS tìm hiểu thêm một số truyện cổ tích: Truyện thứ nhất là SBơ-Ri-en. Câu chuyện kể về chàng trai tên là SBơ-Ri-en có sức mạnh lạ thường. Chàng diệt chằn tinh bảo vệ dân làng. Công chúa Ngọc Sương xinh đẹp mang lòng yêu mến SBơ-Ri-en nên khước từ lời cầu hôn của các thái tử nước láng giềng. Thấy công chúa Ngọc Sương đem lòng yêu chàng SBơ-Ri-en, vua các nước bèn đem quân sang xâm lược. Chàng SBơ-Ri-en đã giúp vua đánh thắng giặc. Chàng kết duyên công chúa Ngọc Nương thành vợ chồng và được

nhà vua nhường ngôi. Chàng lên trị vì, đất nước mãi được yên bình, giàu mạnh.

Truyện thứ hai là *Sự tích đồng lớn*. Câu chuyện kể về đôi vợ chồng người Minh Hương đến vùng đất Bạc Liêu sinh cơ lập nghiệp. Gia đình rất nghèo khó nhưng nhờ chịu khó làm ăn nên họ đã phát hoang được mảnh ruộng nhỏ. Một ngày nọ, họ thu được một đồng lúa nhỏ để ở trước sân nhưng điều kì lạ là sáng hôm sau, họ rất ngạc nhiên khi thấy đồng lúa nhiều hơn và to hơn. Từ đó họ trở nên giàu có mở rộng được diện tích khai phá. Để phân biệt với cánh đồng của các bá hộ khác, người ta gọi cánh đồng của vợ chồng này là Đồng Lớn. Về sau, huyện Vĩnh Lợi và xã Vĩnh Mỹ của Bạc Liêu dần dần phát triển nên bà con nơi đây mở rộng thêm đất nông nghiệp chia Đồng Lớn thành Đồng Lớn I, Đồng Lớn II, Đồng Lớn III. Qua câu chuyện, tác giả dân gian nhằm ca ngợi sự siêng năng, chịu thương, chịu khó của những lưu dân ở vùng đất Bạc Liêu những ngày đầu khai hoang, lập nghiệp. Chính sự cần cù, chịu khó lao động, họ sẽ được thiên nhiên ban tặng cho nhiều sản vật và trở nên giàu có và mở rộng được diện tích canh tác.

Như vậy, ở phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 chủ yếu tập trung vào thể loại truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu. Mặc dù, cốt truyện đơn giản, ít tình tiết, ít nhân vật nhưng thông qua các truyện đều mang được ý nghĩa ngợi ca vẻ đẹp tâm hồn và ý chí của lưu dân ở buổi đầu khai hoang, lập ấp trên vùng đất mới Bạc Liêu.

3.1.2. Văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu lớp 10

Văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu lớp 10 cũng tiếp tục là bài học về văn học dân gian nhưng nội dung và số lượng được mở rộng và sâu hơn so với Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu lớp 6.

Phần giới thiệu chủ đề: Bài viết giới thiệu Văn học dân gian Bạc Liêu có những ảnh hưởng bởi văn hoá Nam Bộ từ đề tài, công thức truyền thống, nhân vật, cho đến bối cảnh, môi trường sinh hoạt. Tuy vậy, bản thân dòng văn học dân gian Bạc Liêu cũng có những đặc điểm riêng với những nét nổi bật và được hun đúc từ những yếu tố văn hoá đa dạng khác. Từ đó nhằm định

hướng cho người học cách tiếp cận phần Văn học dân gian Bạc Liêu sao cho hiệu quả nhất.

Còn Phần đọc được giới thiệu 3 văn bản:

Văn bản 1: Đặc điểm Văn học dân gian Bạc Liêu. Bài khái quát này trình bày quá trình hình thành cư dân tìm đến khai phá vùng đất Bạc Liêu, đồng thời nêu nội dung, nghệ thuật và liệt kê những thể loại văn học dân gian Bạc Liêu. Đặc biệt, bài viết còn nhấn mạnh sức sống của điệu “nói thơ Bạc Liêu”.

Văn bản 2: *Truyện kể về cánh đồng Nọc Nạng*. Văn bản đầu kể về sự kiện lịch sử đồng Nọc Nạng thời Pháp thuộc. Đó là gia đình ông Tám Luông làm tá điền cho ông Cả Giáo. Vì nghèo khổ và bị bóc lột đủ đường, gia đình Tám Luông phải vào vàm Nọc Nạng để khai khẩn đất hoang làm ruộng. Một thời gian sau, Tám Luông mất, người con trai cả - Biện Toại thừa kế mảnh đất. Thấy ruộng lúa phì nhiêu, bọn địa chủ đã cấu kết với cò Tây để cướp đất. Ông Mười Chúc (con trai Biện Toại) cùng anh em đồng tâm hiệp lực, quyết một phen sống chết với bọn chúng. Trận xô xát xảy ra quyết liệt, bốn người trong gia đình Mười Chúc (Mười Chúc, vợ ông Mười Chúc đang mang thai, Năm Nhẫn, Sáu Nhịn) bị bắn tử thương. Cánh đồng Nọc Nạng đã trở thành nơi ghi dấu cuộc đấu tranh kiên cường và đầy nghĩa khí của những nông dân thật thà, chất phác, đậm chất Nam Bộ chống lại bọn địa chủ cường hào cướp đất.

Còn ở văn bản tiếp theo *Nọc Nạng (Giá Rai)* là nhằm giải thích vì sao có địa danh là Nọc Nạng. Truyện kể rằng cái tên Nọc Nạng xuất phát từ chỗ, trước kia nơi này là một vùng sinh lầy rộng lớn mọc đầy tràm, choại, dón, lau sậy chen chúc nhau, quanh năm chỉ có chim muông và rắn độc trú ẩn. Vì cuộc sống, người dân quê vùng Phong Thạnh phải chịu gian khổ, rủ nhau đem sức lực để khai phá cánh đồng sinh lầy nơi đây thành đồng lúa phì nhiêu. Người dân khai hoang đến vùng này phải dựng chòi để “che nắng, đụt mưa”, tránh rắn độc. Bởi vì đất sinh lầy không thể cất nhà trệt như ở trên khô, họ phải chặt cây làm nọc (đóng cọc cắm xuống sinh) rồi gác nạng lên trên làm sàn và cất nhà lên đó. Từ đó mà người ta gọi nơi đây là Nọc Nạng.

Văn bản 3: *Mười thương*. Mở đầu là phần giới thiệu về thể loại nói thơ Bạc Liêu. Nguồn gốc điệu nói thơ Bạc Liêu ra đời là do dựa vào bài thơ lục bát *Mười thương* (tên gọi khác là *Lấy chồng chiến sĩ*) của nhà thơ Phi Bằng, nghệ nhân Thái Đắc Hàng đã sáng tạo nên. Có thể nói, điệu nói thơ Bạc Liêu mặc dù được nghệ nhân Thái Đắc Hàng (1918 - 2008), quê ở ấp Bàu Tròn, xã Tân Hưng, huyện Ngọc Hiển, tỉnh Minh Hải (nay thuộc tỉnh Cà Mau) sáng tạo nhưng đã đi vào lòng người, cho nên điệu nói thơ Bạc Liêu đã vượt khỏi khuôn khổ một bài thơ có đệm nhạc và trở thành một làn điệu dân ca, từ đó không còn là tác phẩm của một tác giả mà trở thành sản phẩm chung của nhân dân.

Tiếp theo là bài điệu *nói thơ Bạc Liêu* gồm 13 câu, nội dung thể hiện tình yêu quê hương, xóm làng, người thân, nơi đã từng gắn bó với biết bao kỉ niệm. Sự yêu thương được nâng dần từ một cho đến mười cho thấy tình cảm bài tỏ hết sức dạt dào của người Nam Bộ.

Ở Phần đọc mở rộng: Giới thiệu truyện *Kinh Chắc Bạng với Nguyễn Ánh* kể về Nguyễn vương (tức Nguyễn Ánh) cùng gia quyến đến quận Phước Long, tỉnh Bạc Liêu để nương náu sau khi bị quân Tây Sơn truy đuổi. Sống nơi hoang vu, hẻo lánh, Nguyễn vương lâm bệnh nặng nên có lời trăng trối: “*Trăm chắc bạng rồi*” nhưng nhờ lương y tận tình cứu chữa đã khỏi bệnh. Về sau, người ta nhớ câu nói “*Trăm chắc bạng*” của Nguyễn vương mà đặt cho con kinh này là kinh Chắc Bạng. Câu chuyện nhằm giải thích địa danh nơi đây gắn liền với thời cuộc Nguyễn Ánh phải bôn tẩu đến vùng đất Bạc Liêu. Ngoài ra, cuối bài còn giới thiệu cách lí giải khác về địa danh Chắc Bạng ở Cà Mau.

Cuối cùng là truyện *Tục lệ cúng cơm của người Khmer* kể về ông phú hộ sai hai người làm, hằng ngày mang cơm ra mộ để cúng cha mẹ nhưng có một hôm trời mưa, gặp hai nhà sư đi khát thực nên họ đã cho phần cơm ấy. Tối hôm đó, phú hộ nằm mơ thấy cha mẹ khen hôm qua mới được ăn ngon chứ trước giờ chỉ nhìn thấy mà ăn không được. Phú hộ đem câu chuyện hỏi hai người hầu và sau khi biết sự tình, phú hộ không còn bảo họ đem cơm ra mộ cúng nữa

mà dẫn mang vào cúng cho sư. Từ đó về sau, người dân Khmer có tục cúng cơm làm phước ở chùa với ước nguyện cha mẹ họ được an hưởng phước lành nơi chín suối. Câu chuyện trên nhằm giải thích tục cúng cơm, một trong nét đẹp về phong tục văn hóa của đồng bào Khmer, đồng thời ca ngợi chữ hiếu của con cái đối với ông bà cha mẹ cũng như khuyên bảo mọi người phải luôn biết yêu thương, hiếu kính đối với ông bà, cha mẹ của mình.

3.2. Tổ chức dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 thông qua hoạt động trải nghiệm

3.2.1. Tổ chức dạy học trải nghiệm trên lớp

3.2.1.1. Dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 theo dự án

a) Mục đích, ý nghĩa của dạy học theo dự án

Dạy học theo dự án là hình thức tổ chức dạy học hiện đại, trong đó giáo viên (GV) chỉ đóng vai trò tham vấn, điều khiển, còn HS luôn phải chủ động chiếm lĩnh kiến thức, hay nói cách khác việc dạy học theo dự án luôn hướng đến tính tích cực hóa vai trò hoạt động học tập của HS. Do đó, dạy học theo dự án phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu là phù hợp nhằm hướng tới các mục đích sau:

- Giúp HS hiểu sâu về Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu.

- Phát triển kỹ năng thu thập thông tin qua sách báo, tranh ảnh, tài liệu tham khảo, trang mạng,... và cả cách xử lý thông tin để trình bày những hiểu biết của bản thân HS có liên quan đến nội dung, nghệ thuật của bài học về phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu.

- Nhằm giáo dục và nâng cao ý thức cho HS giữ gìn và phát huy những giá trị văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu.

- Giúp HS phát triển kỹ năng trình bày trước đám đông cũng như tự bộc lộ, bày tỏ những suy nghĩ, quan điểm thái độ của bản thân về giá trị Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu.

Dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu theo dự án sẽ giúp cho HS phát huy tối đa khả năng sáng tạo và chủ động trong việc mở

rộng kiến thức trên lớp gắn liền với thực tiễn, đồng thời tạo sự hứng thú, sự tự lập, sự cộng tác.

b) Xác định chủ đề và yêu cầu của dự án

Để giúp cho HS khám phá phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu, GV cần xây dựng chủ đề và yêu cầu của dự án có liên quan đến nội dung bài học trên lớp. Cụ thể, người dạy cung cấp số đề tài liên quan đến bài học về văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu cho HS lựa chọn thực hiện. Ví dụ 1, dựa bài Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu ở lớp 6, GV có chia ra những đề tài cho các nhóm HS thực hiện như sau:

- Giới thiệu một số thể loại truyện dân gian Bạc Liêu cơ bản ở Bạc Liêu và nêu rõ đặc điểm từng thể loại.

- Giới thiệu một số cảnh vật tự nhiên của Bạc Liêu được khắc họa trong truyện dân gian Bạc Liêu mà em biết.

- Giới thiệu một số chi tiết miêu tả ấn tượng về con người xưa trong truyện dân gian Bạc Liêu mà em biết.

Ví dụ 2, dựa vào bài Văn học dân gian Bạc Liêu ở lớp 10, GV có thể cung cấp các chủ đề cho HS lựa chọn để thực hiện:

- Tìm hiểu nét đặc trưng thể loại về và điệu nói thơ Bạc Liêu

- Tìm hiểu những truyện dân gian có liên quan đến địa danh Bạc Liêu.

- Tìm hiểu những bài ca dao ngợi ca về con người và đặc sản địa phương Bạc Liêu

Với những chủ đề được đặt ra, GV yêu cầu mỗi nhóm HS của từng cấp sẽ lựa chọn tùy vào sở trường, sở thích, năng lực, năng khiếu để thể hiện sản phẩm của mình bằng bài viết nghiên cứu, hay tờ rơi, tập báo ảnh, hoặc clip,... Sau khi các nhóm thực hiện xong sản phẩm dự án thì HS yêu cầu các nhóm tiến hành báo cáo, công bố giới thiệu trước Tổ bộ môn, hay cho cả trường.

c) Cách thức thực hiện

Bước 1) Xây dựng kế hoạch thực hiện

Để tổ chức thành công các chủ đề dự án trên, GV hướng dẫn cho HS biết cách xây dựng

kế hoạch, đảm bảo các mặt (thời gian, phân công công việc trong nhóm, phương pháp tiến hành, thiết bị cần dùng, kinh phí,...).

Bước 2) Thực hiện dự án

Đây là giai đoạn mà mỗi nhóm HS tiến hành tổ chức thực hiện dựa trên chủ đề và đề tài dự án. Mỗi nhóm cần xây dựng bản kế hoạch chi tiết cho từng công việc và luôn thể hiện tinh thần làm việc nhóm, khả năng tư duy sáng tạo, khả năng suy nghĩ độc lập và cách giải quyết các vấn đề theo sự sáng tạo riêng. Lưu ý, trong quá trình thực hiện, GV cần động viên, khích lệ học sinh nhằm phát huy được tất cả những sở trường, năng lực cá nhân để thực hiện đề tài dự án đạt hiệu quả cao nhất.

Bước 3) Thu thập kết quả

Kết quả thực hiện dự án có thể được viết dưới dạng bài viết nghiên cứu, báo cáo, hay tờ rơi, báo tường, tập tranh ảnh, clip, video... Bài viết có thể được trình bày trên phần mềm powerpoint, hay dạng văn bản viết, hoặc là các ấn phẩm (bản tin, báo, áp phích), phim, ảnh,...

Bước 4) Công bố sản phẩm

Sản phẩm của dự án có thể được trình bày giữa các nhóm HS và được giới thiệu trong toàn trường.

Bước 5) Đánh giá dự án

Đây là giai đoạn kết thúc dự án, ngoài việc GV kiểm tra, đánh giá thì bản thân người học cũng như những người tham dự đều tham gia đánh giá. Từ đó, giúp cho HS tự nhận thấy được mặt ưu và mặt khuyết của mình để rút kinh nghiệm cho việc thực hiện đề án tiếp theo.

- Đánh giá phần trình bày Powerpoint

+ Về phần nội dung, phải đảm bảo đầy đủ các ý chính xác, logic, ngắn gọn.

+ Về phần hình thức, số lượng các slide phải đảm bảo tránh dài dòng, các tiêu đề, chính tả, ngữ pháp, sơ đồ, hình nền, phông chữ, phim, ảnh phải chính xác, phù hợp, rõ ràng và có tác dụng hỗ trợ đặc lực cho nội dung bài báo cáo.

+ Về phần hiệu ứng trình chiếu, như hiệu ứng chữ, hình, màu sắc hay liên kết các slide,...

phải phù hợp hài hòa góp phần làm rõ nội dung.

- Đánh giá tờ rơi

+ Về phần nội dung, phải ngắn gọn, súc tích thể hiện được ý chính của các chủ đề, lôi cuốn được người đọc.

+ Về hình ảnh của tờ rơi, phải phù hợp với chủ đề, có sức lôi cuốn, hấp dẫn.

+ Về phần hình thức trang trí của tờ rơi, phải thể hiện sự sáng tạo, đẹp mắt phù hợp với nội dung.

- Đánh giá báo tường

+ Về phần nội dung, phải súc tích thể hiện được nội dung chính của các chủ đề, hấp dẫn, lôi cuốn được người đọc.

+ Về hình ảnh của tờ rơi, phải phù hợp với chủ đề, có sức lôi cuốn, hấp dẫn.

+ Về phần hình thức trang trí, phải thể hiện sự sáng tạo, đẹp, bắt mắt phù hợp với nội dung.

- Đánh giá clip, video

+ Về phần nội dung, phải phong phú, giới thiệu được nội dung của dự án, đồng thời tạo được diễn đàn để tranh luận, ...

+ Về phần hình thức, lồng nhạc, màu sắc, âm thanh sao cho phù hợp, hấp dẫn.

+ Đánh giá cao sự sáng tạo của HS.

Tóm lại, dạy học theo dự án là hình thức dạy học mới hiện nay, tuy có tốn kém về mặt thời gian, công sức nhưng bù lại nó tạo được sự hào hứng cũng như mở rộng được kiến thức cho HS hiểu sâu về Văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu (không chỉ bó hẹp ở nội dung bài học mà được mở rộng kiến thức xã hội, phát huy khả năng sáng tạo của bản thân).

3.2.1.2. Dạy học phân Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 theo hình thức sinh hoạt chuyên đề

a) Mục đích, ý nghĩa

Hoạt động sinh hoạt chuyên đề nhằm đảm bảo cho tất cả HS có cơ hội tham gia thực sự vào quá trình học tập. GV luôn quan tâm đến khả năng học tập của từng HS. GV cần tạo cơ

hội cho tất cả HS được trao đổi, thảo luận và chia sẻ kiến thức cho nhau. Từ đó góp phần tạo môi trường dạy và học dân chủ, thân thiện giữa GV với HS cũng như giúp các em khám phá sâu những giá trị về Văn học địa phương Bạc Liêu.

b) Nội dung sinh hoạt

- Đối với bài Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu lớp 6:

+ Trong các truyện dân gian: *Tích mò Thị Hương, Sbo-ri-en, Sự tích Đồng Lớn, Ngã Ba Ông Trạch, em thích truyện nào nhất? Vì sao?*

+ Từ các truyện dân gian: *Tích mò Thị Hương, Sbo-ri-en, Sự tích Đồng Lớn, Ngã Ba Ông Trạch cho em hiểu biết gì về thiên nhiên, con người Bạc Liêu xưa?*

+ Chia sẻ những việc em nên làm gì để góp phần bảo tồn truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu.

- Đối với bài Văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu lớp 10:

+ *Cuộc sống của người dân Bạc Liêu dưới thời thực dân Pháp ra sao trong truyện kể về cánh đồng Nọc Nạng.*

+ *Quá trình hình thành và phát triển điệu nói thơ Bạc Liêu như thế nào?*

+ *Chia sẻ về một địa danh, phong tục, tín ngưỡng hay sinh hoạt văn hoá mà bản thân em biết có liên quan đến truyện kể dân gian Bạc Liêu.*

c) Cách thức thực hiện

- HS thực hiện thuyết trình:

HS lớp 6 và lớp 10 có thể chuẩn bị cá nhân hoặc theo nhóm, tùy mức độ của nội dung chuyên đề mà viết bài thuyết trình. Sau đó, GV yêu cầu nhóm HS trình bày trước lớp và các nhóm còn lại có nhiệm vụ đặt câu hỏi để người đại diện cho nhóm ấy làm rõ vấn đề hơn.

- HS đóng vai diễn kịch:

Để giúp cho HS cảm nhận được vẻ đẹp con người trong Văn học dân gian Bạc Liêu, GV có thể yêu cầu HS đóng vai những nhân vật trong tác phẩm và trình bày cảm nhận của mình về nhân vật ấy, các HS khác lắng nghe và đóng góp ý kiến.

Trước tiên, GV yêu cầu HS đóng vai các nhân vật trong truyện dân gian. Điều này nhằm giúp HS hóa thân vào nhân vật để thấu hiểu, thông cảm với cảnh ngộ, hành động, thái độ, tâm trạng,... của từng nhân vật, đồng thời còn là cơ hội để bản thân các em bộc lộ được thái độ, tư tưởng, tình cảm của bản thân đối với nhân vật. Ngoài ra, GV có thể tổ chức cho HS đóng vai các nhân vật nhưng không lặp lại lời thoại trong tác phẩm mà để các em (nhân vật) tự sáng tạo nhằm phát biểu suy nghĩ về con người, hoàn cảnh, sự kiện,... theo chính kiến chủ quan của mình. Ví dụ, dạy học truyện *Tích mò nàng Hương* ở phần Văn học địa phương lớp 6, GV yêu cầu các nhóm dựa vào truyện mà xây dựng vở kịch để diễn, biến tấu theo cảm nhận riêng của nhóm. Hay dạy học *Truyện kể về cánh đồng Nọc Nạng* ở phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 10, GV cũng yêu cầu HS dựa vào truyện để xây dựng vở kịch và biểu diễn biến tấu theo cảm nhận riêng của nhóm. Qua đó, HS sẽ cảm nhận được vẻ đẹp tâm hồn, tính cách của các nhân vật rất gần gũi với tâm hồn, tính cách của người Bạc Liêu. Nhờ hoạt động đóng vai, HS sẽ cảm thấy được gần gũi và cảm nhận được tư tưởng, tình cảm của con người Bạc Liêu. Như vậy, hoạt động đóng vai sẽ tạo điều kiện giúp HS cảm nhận được cái hay, cái đẹp từ Văn học dân gian Bạc Liêu cũng như hiểu được những giá trị tỏa sáng trong từng tác phẩm dân gian nơi đây.

3.2.2. Tổ chức dạy học trải nghiệm ngoài lớp

3.2.2.1. Dạy học phân Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 theo hình thức tham quan thực tế

a) Mục đích, ý nghĩa

Hoạt động tham quan thực tế nhằm phục vụ đắc lực cho việc mở rộng những kiến thức bài học ở trên lớp, đồng thời còn giúp cho HS có thêm vốn sống, vốn hiểu biết về Văn học dân gian Bạc Liêu. Ngoài ra, hoạt động tham quan thực tế còn ra tạo sân chơi lành mạnh, bổ ích cũng như giúp HS thư giãn sau những ngày học tập mệt mỏi, căng thẳng. Hơn nữa, hoạt động này góp phần đưa Văn học địa phương Bạc Liêu vào đời thường bằng thực tế sinh động, hấp dẫn.

Điều quan trọng hơn, hoạt động tham quan thực tế còn giúp HS hiểu biết thêm về phong tục, tín ngưỡng văn hóa của quê hương Bạc Liêu. Từ đó vun đắp cho HS về lòng tự hào, tình yêu con người, quê hương Bạc Liêu.

b) Cách thức tổ chức tham quan

- Công tác chuẩn bị:

+ Xác định địa điểm tham quan: Dựa vào nội dung bài dạy theo phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 6 thì cho HS tham quan những địa điểm như: Huyện Phước Long để tìm hiểu các nơi đình, chùa và cả địa danh Ngã ba ông Trạch; đến huyện Vĩnh Lợi tham quan Đồng Lớn I, Đồng Lớn II, Đồng Lớn III; hay gặp gỡ, giao lưu với các nghệ nhân ở địa phương nơi đây để các em hiểu thêm những câu chuyện dân gian ngợi ca con người, vùng đất Bạc Liêu. Còn ở nội dung bài dạy theo phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 10 thì cho các em tham quan: Khu di tích lịch sử Đồng Nọc Nặng ở thị xã Giá Rai để tường tận nơi người nông dân Nam Bộ đã đổ máu vì quyết bảo vệ tấc đất, hạt lúa với bao mồ hôi, công sức của họ; hay địa danh con kênh *Chắc Băng* ở huyện Phước Long; hoặc tham quan các chùa, Phum, Sóc, nơi người Khmer sinh sống để hiểu thêm về phong tục, tập quán, văn hóa, trong đó có tục cúng cơm, tục tu báo hiếu của họ; đồng thời còn tham quan Khu lưu niệm Cao Văn Lầu để được thưởng thức và trải nghiệm sinh hoạt ca đờn ca tài tử, ca vọng cổ, điệu nói thơ,...

+ Xác định thời gian tham quan sao cho phù hợp. Để tạo điều kiện thuận lợi cho chuyến tham quan diễn ra thành công, GV nên tổ chức cho HS tham quan vào khoảng giữa tháng 12 dương lịch, đây là thời điểm đầu mùa nắng và cũng là thời gian các em vừa hoàn thành xong học kì I. Đồng thời, đây còn là dịp giúp HS có chuyến đi tham quan được thư giãn tinh thần sau kì học tập căng thẳng. Ngoài ra, GV cần xác định kĩ lộ trình tham quan từ đơn vị xuất phát đến những địa điểm trên để đảm bảo sức khỏe cho HS trong lịch trình đi và về.

+ Cần chuẩn bị những vật chất phục vụ tham quan như: đồ ăn, nước uống, phương tiện liên lạc, thuốc men,... Đây là những nhu cầu

thiết yếu để phục vụ cho HS trong suốt hành trình tham quan.

+ Nên lập kế hoạch chi tiết và cụ thể cho chuyến tham quan như: thời gian, địa điểm, nội dung, phương tiện đi lại, số lượng thành phần tham gia để trình lên Ban giám hiệu trường kí duyệt.

+ Liên hệ với địa phương nơi đến để tổ chức chuyến tham quan sao cho bảo đảm và thuận lợi.

+ Cần quan tâm đến phương tiện đưa đón các em nhằm đảm bảo sự an toàn tuyệt đối.

c) Tiến hành tham quan

- Tổ chức phương tiện đưa HS đến địa điểm theo kế hoạch.

- Yêu cầu HS tuân thủ theo nguyên tắc của đoàn tham quan đã quy định như đi theo nhóm, không tự ý tách đoàn, di chuyển phải xin ý kiến của trưởng đoàn,...

- Yêu cầu HS luôn giữ trật tự chú ý lắng nghe người hướng dẫn giới thiệu về nơi tham quan và thuyết minh về cảnh vật thiên nhiên và con người nơi đây. GV cần hướng dẫn HS quan sát thu nhập thông tin, ghi chép những thông tin liên quan đến Văn học dân gian Bạc Liêu.

d) Kết thúc buổi tham quan

- Sau buổi tham quan, HS cùng nhau trao đổi, thảo luận để giải quyết những vấn đề thắc mắc.

- Yêu cầu bản thân HS viết bài cảm tưởng thu hoạch sau buổi tham quan. GV có thể đặt câu hỏi như: Đối với phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 6: *Qua chuyến tham quan, em hiểu gì về địa danh và con người Bạc Liêu?* Còn đối với phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 10: *Được tham quan Khu di tích lịch sử Đồng Nọc Nặng, bản thân em có cảm xúc như thế nào? Qua chuyến tham quan, em có suy nghĩ như thế nào về địa danh, phong tục, văn hóa tín ngưỡng của cộng đồng người Kinh, Hoa, Khmer ở Bạc Liêu,...*

3.2.2.2. Dạy học phần Văn học địa phương Bạc Liêu theo hình thức tổ chức cho người học xem tuồng cải lương, phim

a) Mục đích, ý nghĩa

Hoạt động này sẽ tạo sự thoải mái, giải trí và tạo điều kiện cho HS vừa chơi vừa học, đồng thời còn giúp các em được tự do bộc lộ quan điểm, thái độ, tình cảm của bản thân về Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu. Qua đó, HS lớp 6 và lớp 10 sẽ hiểu sâu hơn nội dung về Văn học dân gian Bạc Liêu.

b) Hoạt động chuẩn bị

- Đây là hoạt động học tập ngoài giờ, GV cần lập kế hoạch và xin ý kiến Ban giám hiệu nhà trường.

- Tổ chức cho HS xem những vở cải lương được xây dựng từ truyện dân gian Bạc Liêu được thực hiện tại nhà hát Cao Văn Lầu, hoặc ngay trong khuôn viên trường.

- Cần chọn những vở cải lương, phim ca ngợi về con người, vùng đất Bạc Liêu và có độ dài phù hợp với thời gian, tránh gây cảm giác mệt mỏi và không tập trung, chú ý những vấn đề cốt lõi của bài học. Ví dụ, vở cải lương *Máu thấm đồng Nọc Nặng*, hay phim lịch sử *Đồng Nọc Nặng*,...

c) Cách thức thực hiện

- Đối với việc tổ chức tại khuôn viên trường, GV có thể cho các em xem vở cải lương ở các buổi trong ngày, còn nếu tổ chức ở nhà hát Cao Văn Lầu thì nên tổ chức vào buổi tối. Vì vậy, GV cần phải lập kế hoạch và thời gian cụ thể hợp lý để HS có thể tham gia cũng như việc đưa đón đúng giờ, đảm bảo an toàn cho các em.

- Sau khi xem xong vở cải lương, đoạn phim, GV cần đặt câu hỏi cho HS thảo luận nhóm tại chỗ, hoặc cho phát biểu cảm tưởng của bản thân. Ví dụ, *Qua vở cải lương, hay phim vừa xem, em hãy phát biểu suy nghĩ về hành động, lời nói của các nhân vật chính diện? Những hành động lời nói của nhân vật ấy giúp em hiểu biết gì về con người Bạc Liêu nói riêng, người Nam Bộ nói chung?...*

3.2.2.3. *Dạy học phần Văn học địa phương Bạc Liêu lớp 6 và lớp 10 theo hình thức tổ chức hoạt động sưu tầm*

a) Mục đích, ý nghĩa

Sưu tầm là hoạt động trải nghiệm hết sức thú vị. Hoạt động này sẽ giúp cho HS tìm hiểu thêm các tác phẩm văn học dân gian địa phương trong chương trình của bài học. Ngoài ra, hoạt động này còn góp phần bảo tồn các tác phẩm văn học dân gian địa phương. Từ đó giúp cho HS tìm hiểu những nếp sinh hoạt, phong tục, tín ngưỡng văn hoá của người dân nơi mình sinh sống, đồng thời cảm nhận được các giá trị to lớn về nội dung, nghệ thuật của tác phẩm văn học dân gian địa phương Bạc Liêu.

b) Xác định yêu cầu của hoạt động sưu tầm

- Chia số lượng người học thành các nhóm: 5 - 10 em trên mỗi nhóm.

- Phân các nhóm về các địa phương: xóm, xã, ấp... nơi các em sinh sống.

- Đối với HS lớp 6 thì yêu cầu mỗi nhóm sưu tầm về thể loại truyện dân gian ngợi ca về con người, vùng đất Bạc Liêu; còn đối với HS lớp 10, thì người dạy yêu cầu sưu tầm các thể loại như: truyền thuyết lịch sử - văn hoá, truyền thuyết địa danh, nói thơ,...

c) Cách thức thực hiện

- Các nhóm tiến hành phỏng vấn, gợi ý, ghi chép, hoặc quay clip, ghi âm.

- Trong quá trình sưu tầm, các nhóm cần lưu ý: *Tác phẩm của dân tộc nào? Tác phẩm thuộc thể loại nào? Tác phẩm có nội dung thuộc đề tài, chủ đề nào?*

- Đặc biệt các nhóm chú ý đến các bậc cao niên để gợi mở, sưu tầm những thể loại đã định hướng. Vì họ là những người có vốn hiểu biết sâu rộng, nhất là văn học dân gian theo phương châm “Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ”.

- GV cần tổ chức đọc, ngâm hát, diễn xướng các tác phẩm đã được sưu tầm nhằm giúp cho các em cảm nhận được cái hay, cái đẹp của những thể loại dân gian địa phương mình.

4. Kết luận

Theo nội dung Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 quy định hoạt động trải nghiệm (cấp tiểu học) và Hoạt động trải nghiệm, hướng

nghiệp (cấp trung học cơ sở và cấp trung học phổ thông) là yêu cầu bắt buộc từ lớp 1 đến lớp 12, nhằm giáo dục, đào tạo người học theo hướng phát triển năng lực. Do đó, việc tổ chức dạy học phần Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu nói chung, dạy học Văn dân gian Bạc Liêu nói riêng cho HS lớp 6 và lớp 10 thông qua hoạt động trải nghiệm là yêu cầu hết sức phù hợp và đúng đắn. Trên cơ sở phân Văn học địa phương tỉnh Bạc Liêu ở lớp 6 và lớp 10, bài viết đề xuất một số hoạt động tổ chức dạy học phần Văn học địa phương Bạc Liêu nói chung, dạy học Văn

dân gian Bạc Liêu nói riêng cho HS lớp 6 và lớp 10 thông qua hoạt động trải nghiệm trong lớp và cả ngoài lớp nhằm tạo nên môi trường học tập đa dạng. Từ đó giúp cho HS phát huy được tính tích cực trong quá trình học tập, đồng thời còn hỗ trợ đắc lực trong việc phát triển năng lực của bản thân các em. Tuy nhiên, tùy vào điều kiện, hoàn cảnh và đối tượng mà GV có thể tổ chức dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm sao cho linh hoạt, phù hợp để mang lại chất lượng, hiệu quả cao nhất.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- D. Kolb. 1984. *Experiential Learning: experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ; Publisher: Prentice Hall.
- Đảng Cộng sản Việt Nam, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI. (2013). Nghị quyết số 29 - NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.*
- Đào Thị Ngọc Minh, Nguyễn Thị Hằng (2018). Học tập trải nghiệm - Lí thuyết và vận dụng vào thiết kế, tổ chức hoạt động trải nghiệm trong môn học ở trường phổ thông. *Tạp chí Giáo dục*, số 433, tr 36-40.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông Hoạt động trải nghiệm và hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể*.
- Chính phủ. (2015). *Quyết định số 404/QĐ-TTg về đổi mới đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông*.
- Huỳnh Ngọc Phó Châu. (2019). Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường trung học phổ thông thị xã Hương Thủy, tỉnh Thừa Thiên Huế. *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế*, số 2(50), tr 147-158.
- John Dewey. (2012). *Kinh nghiệm và giáo dục*. TP Hồ Chí Minh: Nxb Trẻ. TP Hồ Chí Minh.
- Nguyễn Thị Liên và nnk. (2016). *Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.
- Nguyễn Thị Hồng Nhung (2017). Vai trò của hoạt động trải nghiệm đối với việc dạy học Ngữ văn ở trường trung học cơ sở. *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt kì 1 tháng 10, tr 42-45.
- Nguyễn Thu Hương. (2018). Quản lý hoạt động trải nghiệm ở trường trung học cơ sở theo định hướng đổi mới giáo dục. *Tạp chí Thiết bị giáo dục*, số 174, tr 125-128.
- Nguyễn Thị Liên (chủ biên), 2016. *Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. Hà Nội: Nxb Giáo dục Việt Nam.
- Phạm Thị Kim Chung. (2018). Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh Trường Trung học cơ sở huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng. *Tạp chí Thiết bị giáo dục*, số 182, tr 155-157

Quốc hội khóa XIII. (2014). *Nghị quyết số 88/2014/QH13 về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông*.

Ủy Ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu, Sở Giáo dục, Khoa học và Công nghệ. (2022). *Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 6 (Chủ đề Truyện dân gian ở tỉnh Bạc Liêu)*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.

Ủy Ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu, Sở Giáo dục, Khoa học và Công nghệ. (2022). *Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bạc Liêu lớp 10 (Chủ đề Văn học dân gian tỉnh Bạc Liêu)*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.